

## JALASJÄRVEN KUNNOSTUS / YLEISÖTILAISUUS

Aika	14.12.2023 klo 17:30–19:15
Paikka	Jalasjärvi-talo, Kirkkotie 4, Kurikka
Läsnä	Reetta Yli-Hynnälä / Kurikan kaupunki Lauri Keskitalo / Maveplan Oy Panu Paloniitty / Maveplan Oy Jonna Kärki / Maveplan Oy Yleisö

### Toteutus ja rahoitus

Reetta Yli-Hynnälä esitteli rahoituskuvioita. Mahdollinen toteuttava taho jäi vielä harkittavaksi.

- Kunnostussuunnittelun kokonaisuuteen vaikuttaa suuresti maksuhalukkuus. Yleisössä suunnitellaan rahoitusmahdollisuuksien selvittämistä. Maksuhalukkuuteen arvioidaan vaikuttavan erityisesti kunnostusten vaikuttavuus. Joillakin maanomistajilla voi olla kiinnostusta tehdä jotain toimenpiteitä itsekin (pieniä alueita). Pyritään selvittämään mahdollisesti kaupungilta saatavia avustuksia.

### Kunnostussuunnittelu

Panu Paloniitty ja Lauri Keskitalo esittelivät vuoden 2001 kunnostus- ja hoitosuunnitelmaa. Keskitalo esitteli lisäksi mahdollisia muutoksia suunnitelmaan.

Alkuperäisen suunnitelman toteutuskustannukset Maveplanin arvion mukaan olisivat noin 1,7 milj. euroa. Maveplan esitteli vaihtoehtoisen suunnitelmakokonaisuuden, jossa vedennosto olisi 0,4 m alkuperäisen 0,8 m sijaan, jolloin myös vettymishaitat olisivat vähäisempiä. Tällöin hankkeen kokonaiskustannukset olisivat alustavasti arvioiden noin 380 000 euroa.

- Yleisöstä kerrottiin, että ensimmäinen kunnostussuunnitelma on tehty 80-luvulla. Tuolloin suunnitelma liittyi kaidannevan yhteissalaojitukseen. Nykyisin suurin osa salaojituksista toteutettu ja todettu toimiviksi.
- Yleisössä arveltiin, että yksistään vedennostolla ei saada riittävää vaikuttavuutta vesikasvien vähentämiseen. Näin ei ainakaan kaikilla alueilla, sillä osa alueista on pahasti rehevöitynyt ja alkaa olla jo kantavaa maata (esim. Jukaluoman suu/Kannonranta).
- Yleisöstä kommentoitiin, että pelkkä vedenpinnannosto voi synnyttää vastustusta, mikäli samalla ei tehdä lainkaan ruoppauksia. Vapaan vesialueen määrää tulisi pystyä lisäämään rannoilla. Rantaviivasta toivotaan selkeää, ettei rannat olisi vain vesijättöä.
  - Keskitalo mainitsee, että pohjapadon myötä vedenkorkeuden vaihtelut pienenevät ja vesijätön esiintyvyys vähenee, kun vedenkorkeus ei enää laske niin alas. Mikäli halukkaita on, niin ruoppauksia on mahdollista kohdentaa oikeisiin paikkoihin ja toteuttaa esimerkiksi pienemmissä määrin.
- Yleisöstä alueen asukas mainitsee, että Hirvijärvellä 2010 toteutettu hanke voisi toimia esimerkkinä kustannuksista ja siitä saatuja havaintoja (onnistumiset ja epäonnistumiset) voitaisiin verrata Jalasjärven hankkeeseen.
  - Hirvijärvellä niittoa on suunniteltu tehtäväksi kolmivuotiskaudella. Vesi on kuitenkin ollut niin matalalla, että sitä ei ole voitu toteuttaa. Kokemuksina kerrotaan, että perinteisellä kaislanniittokoneella työt ei onnistu, sillä Jalasjärveen on kertynyt niin paljon kiintoainesta, että työ vaatii ruoppausta/maansiirtoa.
  - Hirvijärvellä ruoppausmassoista on rakennettu lintusaaria yms. Huolto- ja kunnossapito ovat jääneet vähäiselle, joten nykyisin saarissa kasvaa paljon kasvillisuutta.

- Yleisöstä mietitään, kuinka järvikortteen niitto onnistuu 0,4 m tai 0,8 m vedenpinnan nostolla.
- Yleisöstä kysytään, nähdäänkö turvesoiden poistumisella ja tilalle tulevilla aurinkovoimaloilla millaisia vaikutuksia Jalasjoen ja -järven vedenlaatuun.
  - Järven vedenlaatua on seurattu ja nykyisellään järven pohjaan on kertynyt noin puolen metrin kerros turvelietettä sekä alueelle on ilmestynyt saarekkeita.
  - Jukaluoman lasku ongelmallisina paikka, sillä uomasta tulee lietettä.
- Yleisöstä ehdotetaan pohjapadon paikaksi harkittavan kohtaa muutamaa sataa metriä Jalasjärven luusuasta alavirtaan päin. Kyseinen kohta on luonnostaan pohjapatomainen.
- Mahdollisen padon rakentaminen voidaan toteuttaa märkätyönä tai työpadon suojassa. Näin ollen järven pintaa ei tarvitse laskea rakennustöiden ajaksi.

### **Penger**

- Vanhan suunnitelman mukaista Kaidannevan pengerrystä pidetään yleisössä melko korkeana.
  - Yleisössä pohdittiin, missä määrin peltojen omistajat ovat halukkaita vettymishaittakorvauksiin vs. penkereen ja pumppaamon rakentaminen, kuitenkin joillakin alueilla vettymishaittakorvaukset ovat varmaankin varteenotettavin vaihtoehto
  - Keskitalo kommentoi, että laskelmissa on otettava huomioon myös pumppaamon käyttökulut. Penkereen rakentaminen edellyttäisi myös riittävän tiiviitä massoja, ja nykyiseltä ranta-alueelta saatavat kaivuumassat eivät välttämättä ole soveltuvia. Vanhassa suunnitelmassa penkereen massoiksi oli arvioitu lähes 25 000 m<sup>3</sup>.
- Yleisöstä ihmetellään vanhan Kaidannevan pengersuunnitelman maanpinnankorkoja, sillä penger on suunniteltu melko korkealle. Mikäli pengerlinja tehtäisiin oikeaan paikkaan, lunastettavien peltojen osuus pienenesi.
  - Lisäksi esitetään, että maanpinnankorkoja voi olla tarpeen käydä mittaamassa. Erityisesti Kaidannevan päässä on alavampia alueita ja kasvillisuutta, joka vääristää laserkeilausaineiston tietoa.
  - Keskitalo kertoo, että alueelta käydään ottamassa tarkekorkoja. Lisäksi ranta-alueelta ja jään päältä otetaan järvenpohjan korkoja.

### **Lukkarinkoski ja kalastus**

- Jalasjärven kalastuskunnan puheenjohtaja huomautti, että Lukkarinkosken tulisi säilyä. Tämä olisi mahdollista vielä 0,4 m nostolla.
  - Keskitalo tuo esiin, että 0,8 m nostolla Lukkarinkoski jäisi veden alle ja siinä voitaisiin havaita mainittavaa vedenkorkeuseroa todennäköisesti enää vain tulva-aikoina.
- Jalasjärven kunnostussuunnitelman tavoitteena on nostaa järven virkistysarvoa. Yleisöstä nähdään, että Lukkarinkosken mahdollinen häviäminen ei tue tätä tavoitetta. Tärkeää, että Lukkarinkoski säilytetään, sillä vastaavia paikkoja ei ole lähialueilla montaa.
- Koskea on kunnostettu urheilukalastajien toimesta mm. 60- ja 80-luvulla. Viimeisen kymmenen vuoden aikana tehty polkuja ja pengerrystä alueen kalastuspaikkojen parantamiseksi. Järveen on istutettu arviolta 200-300 kg kirjolohta. Tänä vuonna, heinäkuussa vesi on kuitenkin ollut vähissä, eikä silloin ole voitu istuttaa. Tiettyyn rajaan asti vedenpinnan nosto olisi näin ollen myös kosken kannalta hyvä.

### **Yhteenveto**

- Lukkarinkosken ei toivota häviävän, jolloin vedenpinnan nostoksi muodostuisi korkeintaan 0,4 m.
- Järven joillakin alueilla kasvillisuus on muodostanut tiheitä ja paksuja mättäitä/juuripaakkuja, jolloin kyseisillä alueilla niitto ei todennäköisesti onnistu. Ainakin Jalasjärven luusuan alueella ja ylempänä Jalasjoen laskukohdassa tulisi tehdä tämän vuoksi ruoppausta. Pohjoisrannalla sen sijaan niitot ovat mahdollisia toteuttaa ja siellä vedennosto parantaa edelleen tilannetta.
- Ruoppausmassoja ei yleisön näkemyksen mukaan tarvitsisi ajaa kauas, sillä maanomistajat voisivat levittää niitä pelloille yms. (esim. Hirvijärven kunnostus)

- Suunnittelun yhteydessä arvioidaan vielä muita mahdollisia pohjapadon rakennuspaikkoja
- Arvioidaan suunnittelussa mahdollisten kuivatusrakenteiden kustannuksia ja hyötyjä vs. vettymisvahinkokorvauksia

**Jatkoaikataulu**

- Järjestetään seuraava yleisötilaisuus maaliskuussa, jossa käydään läpi suunnitelmaluonnosta. Tilaisuuden tarkasta ajankohdasta sovitaan lähempänä. Tilaisuudesta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja mukana olleille laitetaan sähköpostia.

Muistion laati

Jonna Kärki